

AS – 068

Fourth Semester B.Com. Examination, April/May 2012
(Freshers 2011-12 and Onwards Scheme)

LANGUAGE SANSKRIT – IV

Bhaimiparinaya Nataka Sangraha and Kamandaka Nitisara

Time : 3 Hours

Max. Marks : 90

Instruction : Answer in English, Kannada or Sanskrit.

ಇಂಗ್ಲೀಷ್, ಕನ್ನಡ ಅಥವಾ ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಬರೆಯಿರಿ.

I. अधोनिर्दिष्टेषु प्रश्नद्वयस्य उत्तरं लिखत ।

ಈ ಕೆಳಗಿನ ಎರಡು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರ ಬರೆಯಿರಿ :

Answer any two of the following questions :

(10×2=20)

1) अक्षयूतप्रसङ्गं तत्परिणामं च अधिकृत्य लिखत ।

ಪಗಡೆಯಾಟದ ಪ್ರಸಂಗವನ್ನೂ ಅದರ ಪರಿಣಾಮವನ್ನೂ ಕುರಿತು ಬರೆಯಿರಿ.

Write about the incident of dice play and its after effect.

2) भैमीपरिणय नाटकस्य सप्तमाङ्कमधिकृत्य सविमर्शं प्रबन्धं लिखत ।

ಭೈಮೀಪರಿಣಯ ನಾಟಕದ ಏಳನೆಯ ಅಂಕವನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕ ಪ್ರಬಂಧವನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.

Write a critical appreciation on the seventh act of the drama
Bhaimiparinayam.

3) कथं नलः पूर्वरूपमुपलब्धवान् कष्टमपि अपनीतवान् इति विशदयत ।

ನಳನು ಹೇಗೆ ಮೊದಲಿನ ರೂಪವನ್ನು ಪಡೆದನು ಮತ್ತು ಕಷ್ಟವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡನು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.

Explain how Nala got back his earlier form and lost his agony.

II. एतेषु चतुर्णां श्लोकानां अनुवादं सतात्पर्यं कुरुत ।

(5×4=20)

ಯಾವುದಾದರೂ ನಾಲ್ಕು ಶ್ಲೋಕಗಳನ್ನು ಅನುವಾದಿಸಿ ತಾತ್ಪರ್ಯ ಬರೆಯಿರಿ :

Translate and explain any four of the following stanzas :

1) युद्धैरन्यदुरासदो नल इति ख्यातिस्तथैवैधताम्

अक्षैरेव विजित्य तं सदयितं प्रच्याव्य राज्यात्स्वकात् ।

निस्स्वौ तौ विघटच्च भर्तृविरहादेकाकिनीं तां प्रियाम्

तैस्तैश्चाटुशतैः प्रलोभ्य वशयन् भोक्ष्यामि मोक्ष्यामि किम् ॥

P.T.O.

2) वंशश्च शीलं च वयश्च रूपं

विद्या विवेको विनयः प्रसादः ।

सौजन्य वैदध्यमुखाश्च सर्वे

कान्तागुणास्ते त्वयि सम्तलवन्ते ॥

3) प्रलोभान्मोहाद्वा परवशधियस्सन्तु कतिचित्

पदाङ्गुष्ठेनापि स्पृशति न परं साधुचरिता ।

इहामुत्र स्त्रीणां भवति निजशीलं हि शरणं

ततः प्राणापत्तावपि न हि चलेयं सुचरितात् ॥

4) अश्वप्लुतं वासव गर्जितश्च

स्त्रीणाञ्च चित्तं पुरुषस्य भाग्यम् ।

अवर्षणश्चाऽप्यतिवर्षणश्च

देवो न जानाति कुतो मनुष्यः ॥

5) ज्ञातं तत्त्वं हासयिष्यन् प्रसुप्ताम्

उत्थयाय त्वम् लीलयान्तर्हितोऽसि ।

वृक्षाद् वृक्षं पर्यटन् दृश्यसे त्वम्

कस्मादेवं लीयसे गुल्ममध्ये ॥

6) विद्यायां सततं नियोजय मतिं प्राप्तो विनीतात्मताम्

लोके कीर्तिमुपार्जय स्वचरितैः दुस्सङ्गतिं दूरय ।

दैवात् कष्टदशां गतोऽपि हृदयात् सत्यं न विभ्रंशय

क्षान्तिश्चेतसि धीरताञ्च कलयन् कुत्रापि जीव्याश्चिरम् ॥

III. कन्नडभाषया आंग्लभाषया वा अनुवदत ।

10

ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಅನುವಾದಿಸಿ/ Translate into English.

एकः - (प्रणम्य) देव, वनगमनसङ्कल्पान्निवर्तयितुं भवन्तं प्रार्थयन्ते प्रमुखाः प्रजाः ।

राजा - कृतस्सङ्कल्पः ।

अन्यः - देव कश्चिन्कालमस्मद्गृहेषु - स्वगृहेष्विव - सुखं वर्तमानः साधयिष्यसि साधयितव्यानि ।

राजा - नोचिता प्रतिपक्षजिते देशे स्थितिस्माकम् ।

इतरः - कपटद्यूतेन जितं देशं धर्मयुद्धेन विजयतां देवः ।

राजा - आर्तत्राणमन्तरा स्वलाभाय युद्धकल्पनं अराजधर्मः ।

परः - तर्हि वयमप्यनुधास्यामो देवपादमूलम् ।

ಅಥವಾ / OR / ಅಥವಾ

सुदेवो नाम द्वितीयो ब्राह्मणः कुण्डिनात् समागत्य “श्वः प्रातरेव दमयन्त्याः पुनस्स्वयंवरः प्रचलिष्यति; तदस्मिन्नेव दिने त्वया अवश्यं सन्निधातवक्यम्” इति त्वरितवान् । महाराजोऽपि अतिसमुत्सुकितमनाः, सपदि प्रस्थातुं अश्वहृदयज्ञं भवन्तमेव अभिलषन्, त्वरितं त्वदानयनाय जवनेनाश्वेन मामिह प्राहिणोत् । तज्झटिति प्रस्थीयताम् ।

IV. एतेषु त्रीणि वाक्यानि ससन्दर्भं विवृणुत ।

(4×3=12)

ಯಾವುದಾದರೂ ಮೂರು ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ಸಂದರ್ಭಸಹಿತ ವಿವರಿಸಿ.

Explain any three of the following sentences with reference to context.

1) उपायेन हि यच्छक्यं न तच्छक्यं पराक्रमैः ।

2) अनुस्मर 'जीवन् भद्राणि पश्यति' इति गाथाम् ।

3) भल्लूकहस्तपतितेवास्मि ।

4) सर्वं चैतद् दुर्विधेर्दोर्विलासः ।

5) सर्वं लब्धं किन्तु मे काङ्क्षणीयम् ।

6) सुखेन कितवान् सर्वान् जयत्येव न जेष्यति ।

V. द्वावधिकृत्य लघुटिप्पणिं लिखत ।

ಎರಡನ್ನು ಕುರಿತು ಲಘುಟಿಪ್ಪಣಿ ಬರೆಯಿರಿ.

Write short notes on **any two** of the following.

(4×2=8)

- 1) भरतवाक्यम्
- 2) गर्भाङ्कः
- 3) ऋतुपर्णः
- 4) दमयन्ती

VI. महीपते: गुणलक्षणानि कानि ? राजपरिवारस्य गुणलक्षणानि च कानि ? विशदयत ।

12

ಮಹಿಷಪತಿಯ ಗುಣಲಕ್ಷಣಗಳು ಯಾವುವು ? ರಾಜಪರಿವಾರದವರ ಗುಣಲಕ್ಷಣಗಳು ಯಾವುವು ? ವಿವರಿಸಿ.

What are the qualities of a King and what are the qualities of courtiers of the King ? Explain.

ಅಥವಾ / OR / ಅಥವಾ

राज्यस्य सप्ताङ्गानि उल्लिख्य तेषां स्वरूपं विशदयत ।

ರಾಜ್ಯದ ಏಳು ಅಂಗಗಳನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿ ಅವುಗಳ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.

Mention the seven bodies of a kingdom and explain their features.

VII. द्वावधिकृत्य लघुटिप्पणी लिखत ।

(4×2=8)

ಎರಡನ್ನು ಕುರಿತು ಲಘುಟಿಪ್ಪಣಿ ಬರೆಯಿರಿ.

Write short notes on **any two** of the following.

- 1) याज्ञवल्क्यस्मृतिः
- 2) नारदस्मृतिः
- 3) कामन्दकः
- 4) मनुस्मृतिः